

eul_wid: pfk-ci

Λουκιανὸς ὁ Σαμοσατεύς · Lucian of Samosata

Hercules

Ἡρακλῆς

Period: [Ῥωμαϊκή](#) [Roman](#)
Dialect: [Ἀττικίζουσα](#) [Atticizing](#)
Domain: [Ῥητορική](#) [Oratory](#)
Format: [Λόγος](#) [Oration](#)

- Herc t ΠΡΟΛΑΛΙΑ. ΗΡΑΚΛΗΣ Τὸν Ἡρακλέα οἱ Κελτοὶ Ὅγμιον ὀνομάζουσι φωνῇ τῇ ἐπιχωρίῳ, τὸ δὲ εἶδος τοῦ θεοῦ πάνυ ἀλλόκοτον γράφουσι.
- Herc 1 γέρων ἐστὶν αὐτοῖς ἐς τὸ ἔσχατον, ἀναφαλάντίας, πολὺς ἀκριβῶς ὅσαι λοιπαὶ τῶν τριχῶν, ῥυσὸς τὸ δέρμα καὶ διακεκαυμένος ἐς τὸ μελάντατον οἰοί εἰσιν οἱ θαλαττουργοὶ γέροντες· μᾶλλον δὲ Χάρωνα ἢ Ἰαπετόν τινα τῶν ὑποταρταρίων καὶ πάντα μᾶλλον ἢ Ἡρακλέα εἶναι ἂν εἰκάσειας. ἀλλὰ καὶ τοιοῦτος ὢν ἔχει ὅμως τὴν σκευὴν τὴν Ἡρακλέους· καὶ γὰρ τὴν διφθέραν ἐνήπτει τὴν τοῦ λέοντος καὶ τὸ ῥόπαλον ἔχει ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ τὸν γωρυτὸν παρήρηται, καὶ τὸ τόξον ἐντεταμένον ἢ ἀριστερὰ προδείκνυσιν, καὶ ὅλος Ἡρακλῆς ἐστὶ ταῦτά γε. ^[10]
- Herc 2 ὦμην οὖν ἐφ' ὕβρει τῶν Ἑλληνίων θεῶν τοιαῦτα παρανομεῖν τοὺς Κελτοὺς ἐς τὴν μορφήν τὴν Ἡρακλέους ἀμυνομένους αὐτὸν τῇ γραφῇ, ὅτι τὴν χώραν ποτὲ αὐτῶν ἐπῆλθεν λείαν ἐλαύνων, ὁπότε τὰς Γηρυόνοιο ἀγέλας ζητῶν κατέδραμε τὰ πολλὰ τῶν ἐσπερίων γενῶν. ^[5]
- Herc 3 καίτοι τὸ παραδοξότατον οὐδέπω ἔφην τῆς εἰκόνης· ὁ γὰρ δὴ γέρων Ἡρακλῆς ἐκεῖνος ἀνθρώπων πάμπόλυ τι πλῆθος ἔλκει ἐκ τῶν ὥτων ἅπαντας δεδεμένους, δεσμὰ δέ εἰσιν οἱ σειραὶ λεπταὶ χρυσοῦ καὶ ἡλέκτρου εἰργασμένοι ὅρμοις ὁικυῖται τοῖς καλλίστοις. καὶ ὅμως ὕφ' οὕτως ἀσθενῶν ἀγόμενοι οὔτε δρασμὸν βουλεύουσι, δυνάμενοι ἂν εὐμαρῶς, οὔτε ὅλας ἀντιτείνουσιν ἢ τοῖς ποσὶν ἀντερείδουσι πρὸς τὸ ἐναντίον τῆς ἀγωγῆς ἐξυπτιάζοντες, ἀλλὰ φαιδροὶ ἔπονται καὶ γεγηθότες καὶ τὸν ἄγοντα ἐπαινοῦντες, ἐπειγόμενοι ἅπαντες καὶ τῷ φθάνειν ἐθέλουν τὸν δεσμὸν ἐπιχαλῶντες, ὁικότες ἀχθεσθησομένοις εἰ λυθήσονται. ὁ δὲ πάντων ἀτοπώτατον εἶναί μοι ἔδοξεν, οὐκ ὀκνήσω καὶ τοῦτο εἰπεῖν· οὐ γὰρ ἔχων ὁ ζωγράφος ὅθεν ἐξάψειε ταῖς σειραῖς τὰς ἀρχάς, ἅτε τῆς δεξιᾶς μὲν ἦδη τὸ ῥόπαλον, τῆς λαιᾶς δὲ τὸ τόξον ἐχούσης, τρυπήσας τοῦ θεοῦ τὴν γλῶτταν ἄκραν ἐξ ἐκείνης ἐλκομένους αὐτοὺς ἐποίησεν, καὶ ἐπέστραπταί γε εἰς τοὺς ἀγομένους μειδιῶν. Ταῦτ' ἐγὼ μὲν ἐπὶ πολὺ εἰσθήκειν ὁρῶν καὶ θαυμάζων καὶ ἀπορῶν καὶ ἀγανακτῶν· Κελτὸς δὲ τις παρεστὼς οὐκ ἀπαίδευτος τὰ ἡμέτερα, ὡς ἔδειξεν ἀκριβῶς Ἑλλάδα φωνὴν ἀφιεῖς, φιλόσοφος, οἶμαι, τὰ ἐπιχώρια, Ἐγὼ σοι, ἔφη, ὦ ξένε, λύσω τῆς γραφῆς τὸ αἴνιγμα· πάνυ γὰρ ταραττομένῳ ἔοικας πρὸς αὐτήν. ^[5]
- Herc 4 τὸν λόγον ἡμεῖς οἱ Κελτοὶ οὐχ ὥσπερ ὑμεῖς οἱ Ἕλληνες Ἑρμῆν οἰόμεθα εἶναι, ἀλλ' Ἡρακλεῖ αὐτὸν εἰκάζομεν, ὅτι παρὰ πολὺ τοῦ Ἑρμοῦ ἰσχυρότερος οὗτος. εἰ δὲ γέρων πεποιήται, μὴ θαυμάσης· μόνος γὰρ ὁ λόγος ἐν γῆρᾳ φιλεῖ ἐντελεῖ ἐπιδείκνυσθαι τὴν ἀκμὴν, εἴ γε ἀληθὴ ὅμων οἱ ποιηταὶ λέγουσιν, ὅτι αἱ μὲν τῶν ὀπλοτέρων φρένες ἡερέθονται, τὸ δὲ γῆρας ἔχει τι

λέξαι τῶν νέων σοφώτερον. οὕτω γέ τοι καὶ τοῦ Νέστορος ὑμῖν ἀπορρεῖ ἐκ τῆς γλώττης τὸ μέλι, καὶ οἱ ἀγορηταὶ τῶν Τρώων τὴν ὄπα ἀφιᾷσιν εὐανθῇ τινα· λείρια γὰρ καλεῖται, εἷ γε μέμνημαι, τὰ ἄνθη. ^[15]

Herc 5 ὥστε εἰ τῶν ὥτων ἐκδεδεμένους τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν γλώτταν ὁ γέρων οὗτος Ἡρακλῆς ἔλκει, μηδὲ τοῦτο θαυμάσης εἰδὼς τὴν ὥτων καὶ γλώττης συγγένειαν· οὐδ' ὕβρις εἰς αὐτόν, εἰ ταύτῃ τετρύπηται· μέμνημαι γοῦν, ἔφη, καὶ κωμικῶν τινων ἱαμβείων παρ' ὑμῶν μαθὼν, τοῖς γὰρ λάλοις ἐξ ἄκρου ἢ γλώττα πᾶσιν ἐστὶ τετρυπημένη. ^[5]

Herc 6 τὸ δ' ὅλον καὶ αὐτόν ἡμεῖς τὸν Ἡρακλέα λόγῳ τὰ πάντα ἡγούμεθα ἐξεργάσασθαι σοφὸν γενόμενον, καὶ πειθοῖ τὰ πλεῖστα βιάσασθαι. καὶ τά γε βέλη αὐτοῦ οἱ λόγοι εἰσὶν, οἶμαι, ὀξεῖς καὶ εὖστοχοι καὶ ταχεῖς καὶ τὰς ψυχὰς τιτρώσκοντες· πτερόεντα γοῦν τὰ ἔπη καὶ ὑμεῖς φατε εἶναι. Τοσαῦτα μὲν ὁ Κελτός. ^[5]

Herc 7 ἐμοὶ δὲ ἡνίκα περὶ τῆς δεῦρο παρόδου ταύτης ἐσκοπούμην πρὸς ἑμαυτόν, εἷ μοι καλῶς ἔχει τηλικῶδε ὄντι καὶ πάλαι τῶν ἐπιδείξεων πεπαυμένῳ αὐθις ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ψῆφον διδόναι τοσοῦτοις δικασταῖς, κατὰ καιρὸν ἐπῆλθεν ἀναμνησθῆναι τῆς εἰκόνος· τέως μὲν γὰρ ἐδεδίειν, μή τιτι ὑμῶν δόξαιμι κομιδῇ μειρακιώδη ταῦτα ποιεῖν καὶ παρ' ἡλικίαν νεανιεύεσθαι, κᾷτά τις Ὀμηρικὸς νεανίσκος ἐπιπλήξειέν μοι εἰπὼν τὸ σὴ δὲ βίη λέλυται, καὶ χαλεπὸν γῆρας κατέλῃφέ σε, ἡπεδανὸς δέ νύ τοι θεράπων, βραδέες δέ τοι ἵπποι, ἐς τοὺς πόδας τοῦτο ἀποσκώπτων. ἄλλ' ὅταν ἀναμνησθῶ τοῦ γέροντος ἐκείνου Ἡρακλέους, πάντα ποιεῖν προάγομαι καὶ οὐκ αἰδοῦμαι τοιαῦτα τολμῶν ἡλικιώτης ὦν τῆς εἰκόνος. ^[15]

Herc 8 ὥστε ἰσχύς μὲν καὶ τάχος καὶ κάλλος καὶ ὅσα σώματος ἀγαθὰ χαιρέτω, καὶ ὁ Ἔρως ὁ σός, ὃ Τήϊε ποιητά, ἐσιδὼν με ὑποπόλιον τὸ γένειον χρυσοφαέννων εἰ βούλεται πτερύγων ταρσοῖς παραπετέσθω, καὶ ὁ Ἴπποκλείδης οὐ φροντιεῖ. τῷ λόγῳ δὲ νῦν ἂν μάλιστα ἀνηβᾶν καὶ ἀνθεῖν καὶ ἀκμάζειν καθ' ὥραν εἶη καὶ ἔλκειν τῶν ὥτων ὅσους ἂν πλείστους δύνηται, καὶ τοξεύειν πολλάκις, ὡς οὐδέν γε δέος μὴ κενωθεὶς λάθοι ὁ γωρυτὸς αὐτῷ. Ὅρᾳς ὅπως παραμυθοῦμαι τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ γῆρας τὸ ἑμαυτοῦ. καὶ διὰ τοῦτο ἐτόλμησα πάλαι νενεωλκημένον τὸ ἀκάτιον κατασπάσας καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων ἐπισκευάσας αὐθις ἀφεῖναι ἐς μέσον τὸ πέλαγος. εἶη δ', ὦ θεοί, καὶ τὰ παρ' ὑμῶν ἐμπνεῦσαι δεξιὰ, ὡς νῦν γε μάλιστα πλησιστίου τε καὶ ἐσθλοῦ ἐταίρου ἀνέμου δεόμεθα, ἵνα, εἰ ἄξιοι φαίνοίμεθα, καὶ ἡμῖν τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο ἐπιφθέγξηταί τις, οἷην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει. ^[20]